

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Apostolica contra nostri temporis hæreses

In quibus Loca illa explicantur, quæ Hæreticj hodie (maximè Calvinus & Beza) vel ad sua placita stabilienda, vel ad Catholicæ Ecclesiæ dogmata infirmanda ...

In Epistolam B. Pauli ad Romanos

Stapleton, Thomas

Antverpiæ, 1595

17. Iustus ex fide viuit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39447

17. Iustus ex fide viuit.

MUltum hîc locus ab horum temporum hæreticis exagitatus est, vt solam ex fide iustitiam seu solam iustificantem fidem (hæreticorum hodiè Helenam) stabilirent. Eius quoque tractationem Calvinus prætermittere noluit. *Authoritate* (inquit) *Propheta Abacuc probat istam fidei iustitiam. Nam ille, vbi de superbiorum euersione vaticinatur, simul addit, iustorum vitam in fide consistere. Abacuc de superbiorum & amatorum huius mundi subuersione in sequentibus quidè post hæc verba disputat, nouum sermonem auspicatus. Sed hæc apud Abacuc sententia præcedentibus verbis (quæ de Christo vaticinantur) manifestè ad-*

Abac. 2. hæret. Respondit mihi Dominus, & dixit: Scribe visum, & explana eum super tabulas, vt percurrat qui legerit eam. Quia adhuc visus procul, & apparebit in finem, & non mentietur. Si moram fecerit, expecta illum; qui veniens veniet, & non tardabit. Ecce qui incredulus est, non erit recta anima eius in semetipso. Iustus autem in fide sua viuet: id est; Qui non crediderit in venturum Melsiam, morte animæ morietur. Quicūq; enim iustus est, ille in fide sua, & per fidem suam, beneficio fidei suæ viuet coram Deo, verè iustus coram Deo habebitur & erit. Hic apertus literæ propheticæ sensus est. Nunc cum Caluino pergamus. Nō viuimus autē, inquit, coram Deo nisi iustitia: sequitur ergo, iustitiā quoque nostrā in fide positā esse. Sequitur sane sic

nè sic in fide iustitiã nostrã positam esse, vt absq; ea nulla valeat iustitia. *Qui enim incredulus est* (ait Propheta) *non erit recta anima eius in semetipso.* Hoc quidem rectissimè sequitur. Nunc quid præterea velit Calvinus, attendamus. *Ac futurũ*, inquit *verbu designat eius vitæ, de qua loquitur, solidam perpetuitatem: ac si dixisset non fore momentaneam, sed perpetuò constanteram.* Nam impij falsa quoque vitæ opinione turgent: sed quum dicunt, *Pax & securitas*, repentinus adest interitus. *Vmbra igitur est que nõ nisi ad momentum durat: fides autem sola est que vitæ perpetuitatem adfert.* Vnde id, nisi quia nos ad Deum traducit, nostramque in eo vitam collocat? Attende hinc quàm malis artibus ex diuinis Scripturis impiè detortis sua placita stabilire Calvinus solet. Dixit Propheta iustum ex fide viuere, & quidem perpetuò viuere, verbo futuro vsus, *viuet*, in quo tam magnum momentum Calvinus ac Beza frustra ponunt. Sed hoc dixit, quia, nisi crediderit, non viuet, vt ex ipsis verbis iam ostendimus. Docet quoque hanc fidem, perpetuam esse debere, nec vnquam intercidere, ob quam causam Paulus in proximo mēbro dixerat, *ex fide in fidẽ*, vt supra explicatum est iuxta ipsius Bezae mētem, quæ & eadem Calvinus est. Sed quid? An propterea docet quod Calvinus callidè infarcit additq; de suo, *Fides sola est que vitæ perpetuitatem adfert?* Hoc nec Propheta nec Paulus dixit. Hoc proprium Calvinus fermentum est, de quo

Calvini
artes ad
Script. de-
prauã das.

Fides ad
iustitiam
perpetuò
necessaria.

mox plura. Quod autem subiungit, *fidem nos ad Deum traducere, nostramque in Deo vitam collocare*, verum hoc sanè est, quatenus per fidem Deum cognoscimus, & dona gratiæ, quibus iustus vivit, à Deo impetramus. Alium sensum si coquit Caluinus, falsus & impius erit. Pergamus, & reliqua Caluini videamus. *Neque enim (inquit) congruenter citaret Paulus hoc testimoniū, nisi hæc mens Prophetæ esset, tūc nos demum stare, vbi in Deum fide recumbimus.* Mens Prophetæ erat, fidei constantis & fortis necessitatem docere. *Si moram fecerit, expecta illum; quia veniens veniet, & non tardabit.* Ecce, qui incredulus est, non erit recta anima eius in semetipso. Docet ergo Prophetæ cōstantē debere esse filiorum Israel fidem de venturo Messia mundi Salvatore: eam fidem esse adeò necessariam, vt absque ea non recta futura sit anima cuiusque in semetipso, id est, non bono loco erit: *Non placebit anima mea*, vertunt 70. & citat Paulus in persona Dei. *Iustus autem in fide sua viuet*; id est, sine fide non viuet, ex fide sua vitæ originem & progressum capiet. Denique, vt Caluini verbis loquamur, *tunc demum vbi in Deum fide recumbit*: quia nisi fide in Deum tendat, ei se totum committat, eius aduentum, redemptionem, & gratiam iustificantem fideliter expectet, venientemque suscipiat, iustus & saluus esse non potest. Hæc est Prophetæ mens. Videamus reliqua. *Et certe (inquit) vitam piorum fidei non ascripsit, nisi*
quate-

quatenus damnata mundi superbia se ad vnius Dei
 presidium colligunt. Non tractat quidem hanc cau-
 sam ex professo; ideoque nullam gratuita iustitia
 mentionem facit: sed ex fidei natura satis constat
 rite hoc testimonium presenti causa aptari. Ad-
 uerte, Lector, Caluini artem, qua diuinas
 Scripturas obtorto collo in suam sententiam
 torquet. In omnibus his verbis, quod fides
 nostram in Deo vitam collocat, quod fide in Deum
 recumbimus, quod fides ad vnius Dei presidium
 pios colligit, gratuitam iustitiam nobis à Deo
 imputatam tacite significat. Hunc sensum
 coquit, quem sui bene intelligunt, quod illi
 satis erat. Iam nihil simile à Propheta tra-
 ctari (ad cuius mentem hoc testimonium à Paulo ci-
 tati fatetur) & videt & agnoscit. Cur ergo ad
 hunc sensum Prophetæ verba contorques,
 Caluine? Ex fidei (inquit) natura satis constat,
 rite hoc testimonium presenti causa aptari. Ex fidei
 natura videl. sicut eam Caluinus accipit, in-
 telligit, definit. Vide ergo hæreticorum ho-
 die summam impietatem. Fabricant sibi
 quandam fidei naturam, qualem quia ex
 Scripturis ostendere non possunt, ex ea ipsa
 Scripturas exponunt, ad eius regulam Scri-
 pturas deflectunt, iuxta eius sensum Scriptu-
 ras loqui volunt. Propheta à Paulo citatus
 debet loqui de iustitia gratuita per fidem im-
 putata, tamen nec eam causam tractet, nec vl-
 lam eius mentionem faciat, quia sic habet fidei
 natura à Caluino definita, vt sit diuinæ bene-

Scripturas
 deprauandi
 ars Calui-
 niana.

Nota.

uolentiæ firma persuasio, quæ gratuitam iustitiam certissimè imputatam complectitur. Sic omnes Scripturæ quæ de fide loquuntur, hanc gratuitam & imputatiuam iustitiam docere debēt, quia naturam fidei nos Euangelici sic hodie intelligimus. Sic Calvinus ex suis placitis, non ex diuino contextu, diuinæ Scripturæ veritatem fingit & format. Tenemus iam cur hæretici hodie solam Scripturam, reiecto Ecclesiæ sensu, fidei regulam esse velint.

Quæ adhuc sequuntur, videamus. *Præterea (inquit) ex hac ratiocinatione necessario colligimus mutuam fidei & Euangelij relationem. Quia enim dicitur iustus ex fide victurus, infert vitam istam per Euangelium percipi.* Hoc totū verum est de fidei ad iustitiam necessitate, non de eius vnica &

Fidei &
Euangelij
mutua re-
latio.

Rom. 10.

tota perfectione. Mutua est fidei & Euangelij relatio, quia fides per Euangelium annūciatur, & Euangelium in solis credentibus est virtus Dei ad salutē. Ita nec fides sine Euangelica prædicatione cōparatur (*Quomodo enim credent ei quem non audierunt?*) nec Euangelica prædicatione potenter salutifera erit, aut virtus Dei ad salutē, nisi credenti, & eius voci obediēti. *Quomodo enim inuocabunt nomen Domini, vt salui fiāt, in quæ non crediderunt?* Sic ipsa quoque vita & salus per Euangelium percipitur, quatenus ipsi Euangelio creditur. Quid ex istis concludit Calvinus? *Iam (inquit) habemus statum seu cardinem principalem huius primæ partis*

Statius
præf. epist.
à Caluino
confictus.

episto-

epistole, *Sola Dei misericordia per fidē nos iustificari.*
 Nondum quidem hoc expressum habemus Pauli ver-
 bis, sed ex contextu post facile patebit, *iustitiam qua*
in fide est fundata, totam Dei misericordiae inniti.
 Hęc hoc loco tota Caluini deprauatio est.
 Videmus nunc scopum ad quem hactenus
 collineauit. Statum & cardinē principalem
 partis dogmaticę huius epistolę vult esse, *So-*
la Dei misericordia per fidem nos iustificari. Non
 dicit, vt cęteri omnes nouatores dicunt, ip- ^{Caluini}
 sęque postea fortiter sustinet, *sola fide iustificari,* ^{akutia.}
 sed, *sola Dei misericordia per fidem iustificari:*
 quod quidem aliquo sensu verissimum est,
 quatenus sola Dei misericordia & bonitas est
 causa principalis efficiens omnis iustificatio-
 nis nostrę, & quatenus fides est vnum inter
 cętera Dei donum, quo à Deo donati & im-
 buti iustificamur coram ipso. Et hoc totum
 in reliquo Pauli contextu post facile pate-
 bit, *iustitiam in fide fundari,* veluti prima eius
 & maximē necessaria radice; & sic funda-
 tam *totā Dei misericordiae inniti,* quia cętera Dei
 dona fidei superaddita (vt ipsa in primis
charitas diffusa in cordibus nostris, per quā cuius- ^{Rom. 5.}
 que beneficio fides operatur iustitiā, vt radix sit ^{Gal. 5.}
 frugifera ac salutifera, non sterilis & ad salu-
 tem prorsus inualida) non nisi Dei misericor-
 dię innituntur, cuius solius & preuenienti
 gratia, & cooperante ac perseuerante gratui-
 ta gratia, in nobis conferuantur, augentur,
 perficiuntur. Hoc totum reliquę huius no-
 bilis.

bilissimæ epistolæ contextus docebit, & hic veluti cardo principalis est dogmaticæ partis eiusdem: non autem (quod hic insinuat tamen apertè non proferat Calvinus, protulit autem Beza, ut nuper accepimus) sola fide hominem iustificari, quæ, seclusa omni operum iustitia ad salutem necessaria, gratuitam Christi iustitiam per imputationem accipit, hoc est, imputari sibi quantumcumque impio stultissimè & impiè præsumit. Nihil tale propheticum à Paulo citatum testimonium docuit.

Sed nunc quum hæc Prophetæ verba, *Iustus ex fide vivit*, sæpius ab Apostolo usurpentur, eorum genuinum ac germanum sensum iuxta D. Augustini sani & sancti Doctoris explicationem proferemus. Triplex est verus & genuinus horum verborum sensus, prout tribus in locis hæc verba ab Apostolo usurpantur. Primus sensus, & huic loco proprius, hic est: Sine fide in Mediatorem iustus non vivit, quia iustitia Dei ex fide est, non ex operibus absque fide; sicut alimentum hominis ex pane est, non ex potu absque pane. Sic potest dici, homo ex pane vivit, quia sine pane non vivit. Rursum dicit alia Scriptura: *Omnia custodiam serva cor tuum, quia ex ipso vita procedit*. Ex similitudine vitæ naturalis hoc desumptum est. Sed quid? Sine capite, sine hepate, sine pulmone, sine sanguine, viuet homo, quia ex corde vita procedit? Atqui ut cor quia prin-

Triplex
sensus.

I.

Iustus ex
fide vivit
quia non
sine fide.

Prou. 4.

principium vitæ est, & vltimum moritur, ex eo dicitur vita procedere: sic quia fides principium iustitiæ est, quæ prima ad iustitiam habetur, & vltima deperditur, ex fide dicitur iustus viuere. Sic exponit August. *Nostra fides, id est, Catholica fides, iustos ab iniustis non lege operû, sed ipsa lege fidei discernit, quia iustus ex fide viuunt: per quam discretionē fit, vt homo ducens vitam sine crimine, cum suis tamē velut iaudabilibus moribus, si in Deum rectam fidem & Catholicam non teneat, ex hac vita damnandus abscedat; alius, habens quidē opera bona ex fide recta, non tamen vt ille bene moratus, saluandus emigret, propter rectam fidem quæ illi est in Deum, ex qua viuunt. Hæc ille. Eundem sensum docet in lib. de perfectione iustitiæ, & de serm. Domini in monte lib. 1. cap. 9. Alius sensus est quo apud Paulū accipitur ad Gal. 3. Quoniam in lege nemo iustificatur apud Deum, manifestum est quia iustus ex fide viuunt: id est, ex gratia quam fides implorat, vel quæ nisi credentibus non datur. Lex enim (ait Augustinus) non sperat in Deum, non petit iustitiam à Deo, etc. sed qui fecerit ea, viuunt in illis. Vnde alibi: Dicimus lege fieri, vt Deus, cum fieri velit, audiatur; gratia verò fieri, vt legi obediatur. Tertius sensus est ex Propheta Abacuc, sicut Apostolus accipit ad Hebr. 10. Adhuc aliquantulum qui venturus est veniet, & non tardabit: Iustus autem meus ex fide viuunt: id est, non ex presentibus bonis, sed ex fide futurorum bonorum. Vnde paulò pōst: Fides autem est speran-*

Contr. 2. epist. Pelag. lib. 3. cap. 5.

2. Iustus ex fide quia ex gratia.

Serm. 15. de verbis Apost. Contra 2. epist. Pelag. lib. 3. cap. 4.

3. Iustus ex fide futurorum bonorum viuunt.

Hebr. 11.

darum substantia rerum, &c. Fides enim hominis iam iustificati habet pro obiecto res speratas, & respicit Deum vt remuneratorem in futuro, & vt adiutorem in presenti. Vnde

De spir. &
lit. c. 32.

August. *Fides ex qua iustus viuit, est qua postulat sapientiam à Deo, & postulat in fide nihil hesitans.*

De ciuit.
Dei lib. 19
cap. 4.

Et paulò post: *Iustus ex fide viuens sperat vitæ eternam.* Rursum alio in loco: *Iustus ex*

fide viuit, quæ bonum, quod non videt, credendo querit. Neque enim esset iustitia fidei, si non esset absconditum, quod prædicatum crederemus, ait idem

Enarr. in
Psal. 109.
Ioan. 16.

alibi Augustinus. Sic Christus docuit dicens:

Spiritus S. arguet mūdū de iustitia, quia vado ad Patrem, &c. id est, (ait August. ibidem) Hæc erit iustitia vestra, vt credatis in eum quem non videtis. In hoc ergo triplici sensu apud Paulum Iustus ex fide viuit.

18. *Reuelatur enim ira Dei de celo super omnem impietatem & iniustitiam hominum.*

HAc propositione confirmare Apostolus vult, quòd iustitia Dei in Euangelio reuelatur. Quum enim iustitia Dei, qua Deus credentes in eum iustos facit, omnem iniustitiam & impietatem à credentibus longissimè propellere ac remouere debeat: idem Euangelium, quod iustitiam & sanctitatem à credentibus requirit, docet erga impios & iniustos Deum suam iram ostendere, eosque iustissimis pœnis à Deo subijci. Agnoscit ipse Beza Apostolū hoc loco istud dicere velle.

Quasi